

Internacional

ÀSIA CENTRAL

Crònica

MÒNICA BERNABÉ
ENVIADA ESPECIAL
A KABUL

Li diuen el *carnisser de Kabul* perquè les seves forces van reduir a runa la capital afganesa a començament dels anys noranta. Van bombardejar la ciutat indiscriminadament fins a convertir-la en això, en una autèntica carnisseria. Ara Gulbuddin Hekmatyar –aquest és el seu nom, que només sentir-lo provoca ganyotes de fàstic entre la població afganesa– viu en una fortalesa a Kabul. Alts blocs de formigó protegeixen el perímetre i l'entrada de la seva residència, un recinte immens situat a l'avinguda de Darulaman, una de les principals de la capital, custodiat per desenes de milicians amb Kalàixnikov. Tot finançat generosament pel govern afganès. Hekmatyar va tornar a Kabul el 4 de maig després de dues dècades a la clandestinitat. Però no ho va fer com un criminal de guerra, sinó com tota una personalitat.

“És complicat d'explicar, però ara ja és difícil tenir esperança. Les coses no canviaran”, diu amb resignació el Samim, un jove afganès que fins fa poc més d'un any encara confiava en un canvi polític a l'Afganistan. Ara es pregunta el mateix que la majoria d'afganesos i afganeses: “Com puc aconseguir un visat per marxar del país?” Aquest mes de novembre ha fet setze anys de la caiguda del règim dels talibans després dels atemptats de l'11 de setembre del 2001 contra els Estats Units, i el camp qui pugui predomina a l'Afganistan. És a dir, qui més qui menys intenta sortir del país o acaparar tot el que pot, perquè és una incògnita saber què passarà l'endemà. La tornada de Hekmatyar és la gota que ha fet vessar el got.

L'executiu de Kabul ha signat un acord amb el criminal, segons el qual Hekmatyar es compromet a deixar les armes i reconèixer la Constitució afganesa. A canvi, el *carnisser de Kabul* tindrà total immunitat, podrà participar en la vida política i disposarà de tota mena de privilegis. No és l'únic.

Altres criminals

L'actual vicepresident del govern afganès, Abdul Raixid Dostum, també està acusat d'haver comès crims de guerra i, malgrat això, té impunitat. De la mateixa manera que el primer ministre, Abdul·lah Abdul·lah, el partit del qual, Jamiat-e-Islami, va protagonitzar importants abusos durant el conflicte. La resta del govern i el Parlament també estan infectats de personatges de reputació més que dubtosa. Però el 2007 es va aprovar una llei d'amnistia a l'Afganistan, segons la qual tots els líders mili-

Gulbuddin Hekmatyar saludant amb la mà, al centre de la imatge. REUTERS

Un Hitler a l'Afganistan

Els principals criminals de guerra del país ocupen en l'actualitat importants càrrecs de poder

tars que havien participat en la guerra durant els anys vuitanta i noranta no poden ser jutjats a l'Afganistan. La seva immunitat està garantida.

“Si Occident no hagués donat suport a tots aquests *senyors de la guerra*, ara no tindríem aquesta situació tan desastrosa”, es queixa visiblement enfadat l'advocat Lal Gul, president de l'Organització de Drets Humans de l'Afganistan (AHRO). “A ningú se li hauria acudit demanar a Hitler reconstruir Alemanya després de la Segona Guerra Mundial. Aleshores, per què s'ha fet a l'Afganistan?”, es pregunta.

Després dels atemptats contra les Torres Bessones del 2001, el govern nord-americà va demanar als *senyors de la guerra* que havien arrasat l'Afganistan a començament dels anys noranta que ajudessin les tropes dels Estats Units a fer caure

Hekmatyar
Li diuen el 'carnisser de Kabul' perquè va arrasar la capital del país

Recel
La població té por dels talibans però també tem el govern afganès

el règim dels talibans. Amb aquest objectiu, Washington els va facilitar diners i armes. Aquests *senyors de la guerra* eren bàsicament fonamentalistes islàmics que ja van ser finançats pels Estats Units als anys vuitanta per lluitar contra les forces soviètiques a l'Afganistan quan l'antiga URSS intentava controlar aquest país asiàtic.

Un cop es van retirar els soviètics, aquestes faccions fonamentalistes van començar a lluitar entre elles per dominar Kabul. Els combats van ser tan salvatges –la capital afganesa va quedar completament destruïda– que la població afganesa va rebre amb els braços oberts els talibans. Malgrat els seus estrictes preceptes, els talibans eren *millors* que la brutalitat dels *senyors de la guerra*.

El desembre del 2001, després de la derrota del règim talibà,

l'ONU va convocar una conferència a la ciutat alemanya de Bonn per escollir els integrants d'un govern interí a l'Afganistan i posar els fonaments del nou estat afganès. Els *senyors de la guerra* van exigir aleshores formar part del nou executiu, i la comunitat internacional ho va acceptar. Els volien tenir contents i no enemistats amb el nou govern. Aquell experiment ha esdevingut un monstre impossible de controlar, i més ara que la presència internacional s'ha reduït a quatre gats, amb la retirada de la majoria de les tropes internacionals de l'Afganistan.

“Els actors són els mateixos que als anys noranta. I, com abans, ara també tenen influència, armes i les seves pròpies milícies”, reconeix el codirector del *think tank* Afghanistan Analysts Network, Thomas Ruttig, un dels més prestigiosos al país asiàtic. Amb tot, Ruttig es mostra confiat que la història no es repetirà i que aquells *senyors de la guerra* que es van enfrontar i van arrasar el país fa vint-i-cinc anys, no tornaran a agafar les armes. “Tot dependrà del govern afganès i de la feina que faci”, adverteix Ruttig, que afegeix: “La presència de tropes internacionals també pot contribuir a evitar una guerra entre faccions”.

Paradoxalment la població afganesa no només té por dels talibans, sinó també de les institucions que els han de protegir d'ells. —

MUGABE TINDRÀ IMMUNITAT I SEGURETAT

L'expresident de Zimbàbue Robert Mugabe tindrà immunitat i garanties de seguretat per poder seguir al país, segons l'acord que va permetre que accedís a dimitir dimarts. Fonts del govern van explicar a Reuters

que per a Mugabe és "un tema molt emotiu" no haver d'exiliar-se perquè "vol morir a Zimbàbue". També va demanar garanties de seguretat per a la seva dona Grace, que s'ha guanyat molts enemics al país.

La venda de taüts, un dels pocs negocis que triomfen a Kabul

Els últims anys s'han multiplicat les botigues de venda de caixes per a morts

M.B.
KABUL

Haji Reza Mohammad presumeix de ser el primer afganès a Kabul que es va dedicar a la venda de taüts. En té una botiga des de fa dues dècades a la zona de Sarai Shamali, a prop d'un dels cementiris més emblemàtics de la capital, on precisament està enterrat un dels *senyors de la guerra* més controvertits de l'Afganistan. Fins fa tres anys només hi havia una única botiga de taüts a Kabul. Ara n'hi ha desenes. Totes són petits comerços d'escassos metres quadrats on amb prou feines hi caben les caixes de fusta per als cadàvers, però que tenen la clientela assegurada. El negoci de la mort és un dels pocs que triomfen a la capital afganesa.

1/4 SÈRIE AFGANISTAN
Demà: Abans beure mata-rates que la boda forçada

"Abans podien morir cent persones en un any. Ara en moren cent en un sol dia", declara Mohammad. Des que els atemptats suïcides es van convertir en el pa de cada dia a Kabul –és estranya la setmana que no hi ha un atac–, els taüts s'han posat de moda. Els morts s'acostumen a sepultar embolicats en un simple llençol blanc i directament a terra en els enterraments musulmans. "En els atemptats, els cossos queden destrossats, mutilats", explica Mohammad, que justifica així per què ara molts prefereixen enterrar els seus familiars dins d'una caixa de fusta.

L'efecte dels atemptats

De fet, les botigues de taüts a Kabul van començar a proliferar a mesura que els atemptats a la capital van augmentar a partir del 2014, amb la retirada de la majoria de les tropes internacionals de l'Afganistan i la presa de possessió del govern d'Aixraf Ghani després d'unes eleccions presidencials que van ser completament caòtiques.

Només al nord de la capital, a Sarai Shamali –una zona on els carrers encara estan sense pavimentar–, ja hi ha una vintena de comerços que anuncien la seva oferta amb cartells rudimentaris amb els taüts dibuixats. També hi ha més botigues en altres àrees de la ciutat.

"Jo fabrico taüts de tres mides diferents: de 2 metres de llarg, d'1,80 i d'1,20. Els més petits són per a infants", detalla Mohammad, que diu que els fa en funció del que li dema-

Dos afganesos transporten diversos taüts per enterrar les víctimes d'un atemptat suïcida a la capital de l'Afganistan, Kabul. OMAR SOBHAN / REUTERS

Tradició
En els funerals islàmics els morts se solen sepultar a terra i amb un llençol

nen. "Una vegada em van encarregar vuit taüts en un sol dia que eren per a una mateixa família. Tots els seus membres havien mort en un mateix atemptat. Va ser terrible", explica. Mohammad també recorda especialment l'atemptat a Kabul del 31 de maig amb un camió cisterna, que va deixar la terrorífica xifra de 150 víctimes mortals. Admet que aquell dia va fer negoci, però passarà a la història com una jornada negra.

Els taüts acostumen a ser senzills i no hi ha gaire varietat per triar. Tots estan fabricats amb el mateix tipus de fusta i tenen la mateixa forma. Només canvia el color: poden ser de color fusta o estar pintats de blanc. "Els preus oscil·len entre els 1.200 i els 1.800 afganis", afirma Mohammad. O sigui, entre els 17 i els 26 euros, segons la mida del taüt. El cost, si més no, és assequible.

El Mohammad i la Fàtima mostrant un retrat del seu fill mort en servei al sud de l'Afganistan, Mohammad Rezai, de 21 anys. M. BERNABÉ

El secret més ben guardat del país

521, 711, 566, 402... Aquestes són les xifres de soldats estrangers que van morir a l'Afganistan els anys 2009, 2010, 2011 i 2012. A partir del 2014, les baixes es van reduir dràsticament –l'any passat només se'n van registrar 16– amb la retirada de la

majoria de les tropes internacionals del país. Per contra, la xifra de morts entre les forces de seguretat afganeses es va disparar. El govern de Kabul evita facilitar estadístiques sobre el seu nombre de baixes –és el secret més ben guardat–, però les dades parcials resulten esfereïdores. Per exemple, el juliol de l'any passat van morir 900 soldats afganesos en un únic mes.

El Mohammad i la Fàtima lamenten la mort del seu fill, Mohammad Rezai, de 21 anys, que va perdre la vida quan servia com a soldat al sud del país. "Havia de tenir permís cada sis mesos, però feia un any que no el vèiem –diu el pare–. Quan hi parlava per telèfon m'explicava que no hi havia fusells per a tots els soldats i que molts no funcionaven".

Les TV i ràdios afganeses parlen de Puigdemont

Les televisions i les emissores de ràdio de l'Afganistan parlaven a l'octubre de "Catalonia" –així, en anglès– i de Puigdemont, que pronunciaven amb més o menys encert. La informació sobre la crisi catalana també va arribar al país asiàtic, i a les botigues d'esports de Kabul era fàcil trobar algú disposat a donar la seva opinió. Els afganesos són uns autèntics fans del Barça. I també del Madrid. El futbol és el seu esport favorit. "Si Catalunya se separa d'Espanya, què passarà amb la Lliga? Si el Barça i el Reial Madrid no juguen junts no té cap sentit!", es lamentava Mohammad Daud Karimi, que, com molts a l'Afganistan, veu els partits en directe per la televisió tot i que els retransmeten quan ja és matinada al país.

